

Մանգրամի Էֆեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԻՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԻՔԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1867 ՄԱՐՏ 1 ՉԱՐԵԼՄՊԻՆՉ

ՆԻՄԵՐՈ 287

Մանգրամի Էֆեմար հափթառ 6 եանի սենեակ 300
հիւսիս փերիւղ, սենեակ գլխակի, բոթա փարառ տախի
իւնեակ օլարագ, 200 զէ՝ օլուղ, ալթը պլաղ 100 զէ՝ օլա-
րագ, վե նիւսիւսի տախի 50 ար փարայա տաթըլաճագ տըր:

Իւանաթըն զեհեր տաթըրը իշին, պի-
րինճի տեֆառա 3, իքինճի տեֆառա 2,
վե իւշինճի վե տալիւր տեֆառա 1
էր զուրուշ ալթըլաճագ տըր:

Մեքթուղ վե տալիւր, Պէյ-օղլունա տաթըլ-եռա
467 նիւսիւսի տախի ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱՆՏ Թագիւ-
նեռինտ, Կարապետ 8. Փանոսեանէ կեօնեռիւնէ քաթը:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱՅԻՐԷ

Ճիւմա կիւն Թերսիւսնէի ամիրէ վա-
բօրլարընըն պիրիսի իլէ շու մեքթուղու
ալթըլը տըր:

Հանեա 3 մարտ.

«Վեքիւրին ինթիլիսալը տեֆամ օ-
լունմագտա օլուղ, օն կիւնէ գատար իւ-
թանպօլա եօլճու օլմալարը մեմուլ օլուն-
մագտա տըր: Էքալլիկալար թարաֆըն-
տան վեքիլ նասպ օլունմագտա իշին պին
թիւրլիւ ֆիթնէքալլըլար իճրաեէ կէլ-
միշ, վե պիր գօնսօլուս պու խուսուստա
քենտի տեֆլէթի Օսմանլը տեֆլէթի իլէ
աչըգտան աչըղա մուհալէպէ իթմէքտէ
տիր կիպի չալըլըպ չապալամագտա տըր:

«Օն կիւն գատար ագտէմ, պազըլա-
րընճա եէնի արգաւտիա վե պազըլարընճա
տախի Բանէլէնիօն նամ պիր Բուճ վա-
բօրու Գիսամօն էեալէթի գըեռլարընա
եէեէճէք, լուպա վե միւհիմմաթ չըգար-
մըշ, վե սեօյլէնտիկինէ նեգարէն Ջիմա-
գազիեէ 6000 լիւրա կէլմիշ տիր:

«Օմալօստա թօրլանմըշ օլան զօրպա-
լարը գօլուղ, մեղքիւր չէհրի զապթ
իթմէք նիեէթի իլէ եօլա չըգմըշ օլան Ա-
լի բաշա հազրէթլէրի եօլարը օլմէրթէ-
պէ խարապիեէթտէ պուլմուշ տուր քի,
տաղը աչամաեռպ Սգինէսէ տեօնմիւշ
տիր, Օմալօն հազրէթլէն ալթըմաթը
զօրճա պիր գալէ տիր:

«Ալի բաշա Սգինէստէն Գիսամօն նա-
հիւսէսինէ կիւմիշ, վե օրատա պիր գաշ
եիւղ թիւֆէնք թօրլամըշ տըր:»

Մեքթուղիւմ կէթիւրէն վարօրա, խայ-
լիճէ Կարիպալաթի Օֆֆիցիալարը պինմիշ-
լէր տիր. անլէր սիգէ թաֆսիլի մալիւ-
մաթլար վերէպիլիւրէր:

— Ալթըրիւնըն Լոյտ գուճրանեալը-
նըն պիր իւանը միւհիպինճէ, «ալը կիւն-
լէրի վարնա վե Պուքրէշ եօլու իլէ վալա-

քիաեա կիտէն բօսթա վարօրու եէնի
խապէրէ գատար մէքս օլունմուշ, վե
վալաքիա բօսթալար տախի, Տանուպ գօ-
լու իլէ ալաֆրանկա մարտ 9 տան իթի-
պալէն, Ճիւմա-իթէսի կիւնլէրի էօյլէն-
տէն իքի սաաթ սօնրա եօլա չըգաճագ իմիշ:

— Շիրատան Լէվանթ Հէրալտա շու
վեճ իւզրէ եազըլմըշ տըր:

«Խօճիա գարթան գօմանտաւնտա օլա-
րագ եէնի Արգատի նամ վարօր մարտ պիրտէ
Վիրիտէ կիթմէք իւզրէ հարէքթի խիւպ, 500,
000 ֆիշէնք, խայլիճէ էլպիսէ, գուսուրա,
պագսիմաթ վե սալիւր եէեէճէքլէր եիւքիւ օ-
լուղ, Սֆագեալը Սթրաթի Տէլիեանի նամ
իւթիեալ միրալայ գօմանտալը թահթընտա,
օլտուղու հալտէ 100 նէֆէր տախի կէօնիւ-
լիւ չըգարտըգտան սօնրա, մարտ 4 բազար
իթմէսի կիւնիւ սալիմէն պուրաեա վաթըլ
օլմուշ տըր:

«Խօճիա գարթան Մէսսարա գըեռլարընա
եազըն կիթտիկի էօնաեէ գարաաա գարլար
վե գաեալար իւզրէրիտէ կէզմէքտէ օլան
ֆամիլեա վե չօճուղարը կէթիւղ, սանտալ
կէօնտէրմիշ վե մէրգուճան Գազազլարը կէ-
միեէ ալմըշ տըր: Եինէ օլ գըեռնըն պիր սալ-
ըր մահէլիստէն տախի գարը վե չօճուղար
ալմըշ օլուղ, Շիրաեա 400 նէֆէր եազըն
աաաա կէթիւրմիշ տիր: Էսնաի բահտէ Սֆագ-
եա միւթէպէրանընտան պիրիսինն գարըսը
պիր գըզ չօճուգ տաղուրմուշ վե մէրգուճի
Շիրաաա վաֆթիլ իտէրէք, «Արգատիա»
իսմինի գօմուշլար տըր:

«Պուրաաա թապ ու նէշր օլունան «Նօ-
մօ» նամ զաղէթանըն Ջիմպրագազի թա-
րաֆընտան նէշր իթմիշ օլտուղու պիր լէ-
մի բարթթօտան անլալըլարընա կէթէ,
փետրվար 8 տէ ալի բաշա հազրէթլէրի Հան-
եաաա հարէքթի իթտիկինտէ Օմալօն եա-
խօա Սէլինօ թարիգինին գանդիսին թու-
թաճաղընտան մալիւմաթլարը օլմաթըլըն-
տան զօրպալար իքիեէ թագսիմ օլարագ պի-
րիսի Ֆօգիէս վե տիկէրի տախի Գօթի նամ
մէվգըլէրի թութմալար վե Ալի բաշա Սէլինօ

իւզրէրինէ եիւրլումէյէ գարար վերմիշ օլտու-
ղունտան, փետր. 11 վե 12 կիւնլէրինտէ
իշար օլունան սօն մէվգըլտէն կէլմէք իշին
պիրիտէ չալըլմըշ տըր:

«Ալի բաշա թարաֆընտան իմաա իւ-
թմէք իշին Հանեաեա կէօնտէրլէն սանը-
եր եօլտա էօլտիւրմիւշ օլտուղլարընտան,
զօրպալար Օսմանլը օրտուսուէնա կէլտիքէ-
րինտէ, Մուսթաֆա բաշա հազրէթլէրի թա-
րաֆընտան Պրուսա լէտիֆ ալալընըն Գօստի
իւզրէրինէ կէօնտէրլէճէք օլտուղու խապէրին-
նի վիրէպիլմիշլէր վե պուստան անլալըլար-
ընա կէթէ մեղքիւր ալաեռն եօլու կէօզ-
լէնմէքտէ օլտուղունտան, Սգինէստէ արամ իթ-
մէք իշին էլլէնտիքլէրինտէ ֆէրամիլի, Սֆագ-
եալը վե Շագեալը զօրպալար կիճէլէին իւ-
զրինէ հիւճմ իթմիշլէր տիր:

«Ալի բաշա օրտուսու իւզրէրինէ տախի
հաճի Միխալի վե քենտի կէօնիւլիւրէրի
թարաֆընտան պէօյլէ կիճէ վագթի հիւ-
ճիւմլէր վուգու պուլմուշ տըր: Ֆէրատաթը
կիւնիւ խրիսթիեանլարըն սանըլը 5000 է պա-
լիղ օլմուշ օլտուղունտան, Օսմանլը գօման-
տանը հազրէթլէրի թարաֆընտան եէնի իմ-
աաա իւթէնիմիշ, վե Մէհէմմէտ բաշա հազ-
րէթլէրի Հանեանըն հէման քեաֆֆէյի Միւս-
լիման էհալիսինի պէրապէր ալարագ իմ-
աաա կիթմիշ տիր:

«Մեղքիւր իքի ֆըրգա աաաքիւր պիր
լէշմէկէ միւգթէտիր օլապիլմիշլէր իսէտէ,
զօրպալարըն սօուգտան վե աճըլգտան չէք-
մէքտէ օլտուղլարը սըգընթընա նիսպէթլէ,
անլէրէ գարը պիր հարէքթէթ թէշէպպիւս
իթմէմիշ օլտուղլարընտան, մէրգուճան քէն-
տի միւհէքէմ մէվգըլէրինի պըրագմանըպ ան-
ճագ փետր. 20 տէ բէք չօգ գար եաղտըլընտան
վե շիտտէթլի սօուղա տաեանաաաաղըլըն-
տան, Օմալօն, վե Սէլինօտա պուլունան Ա-
եա իրինէ նամ մահէլէրէ չէքիմէեէ մէճ-
պուր օլմուշլար տըր: Օսմանլը գօմանտանը
հազրէթլէրի տախի Սէլինօեու գապթ իթ-
մէք նիեէթինի պէր թարաֆ իտէրէք, վա-
թօլագա վե Ալիգիւնօ թարաֆլարընա չէքի-
միշլէր տիր: Իշթէ Ջիմպրագազինն բարօր-

Թօսուհեան արնան մալիւմար պունար տրր :

« Զանեատան փետրվար 27 Թարիխիւն պանա եազըլմը օլան մէքթուպա նէզարէն , միւմարիէյ Իքի բաշարար փետրվար 21 տէ Զանեատա ավտէթ պիրլէ , Մուրախաա բաշա հազըթլէրի իլէ միւշալէրէ իթմիշլէր վէ փետրվար 24 տէ Մէհմէտ բաշա Սքոգօ-րոնաեա վէ Ալի բաշա տախի Գուրնէս օր-տուսուհեա տէօնիւլէր տիր : Օրտու նէ Թա-րաֆա կիտէճէկի հէնուզ նամալիւմ իսէտէ , Գիսամօս Թարաֆընա երւրիւմլէրի մէմուլ օլունմագտա տրր :

Բաշա հազըթլէրի իլէ կէօնիւլիւ աս-քէրլէր պէյնիստէ վուգու պուլան միւնա-զաատան տօլալը մէրգուլմանտէ , 500 նէֆէր գատարը օրտուեու թէրք պիրլէ Զանեատա կէլմիշլէր տիր : Փետրվար 13 տէ Իթմիշլէր նա-հիւնէսիստէ վագը Մէրօնա մատտէսի հագ-գընտա Թաֆաիլի մալիւմարար ալմըլմ տրր : Շէօյլէ քի , Կիրիտլի Բօմանօ գօմանա տասընտա օլտուղու հալտէ վուգու պուլան մէզքիւր միւտարէպէտէ , 28 նէֆէր Սֆաք-եալլար , Օսմանլը ասաքիրիսին արտ գօլու իւզէրինէ զաֆիլէն հիւճմ պիրլէ 70 րէս միւ-հիւմմաթ երւգլիւ օլտուղու հալտէ գաթըր վէ պարկիւլէր ալմըլար իմիշ : Կիրիտտէքի մուխպիրիմիզ սահիշիկիսնէ շահատէթ իթ-մէքսիդին , պիրտիրտիկիսնէ նէզարէն , կիւեա Գուրնէստէ 18 նէֆէր խրիսթիւան թութու-լուպ պատէհու Ալիքիւնտա Օսմանլը օր-տուսուհեա պաշարը քէսիւմիշ իմիշ :

Հիւքիւմէթի մահէլիսէլէր : Էհալիսին վէ-քիլ ինթիսապ իթմէսի վէ Սալթանաթը սէ-նիյէյէ սատագաթ վէ խօշնուտիսէթ իպրազի մասլէրիստէ մաղպաթալար թէրգիմ գըլըն-մասը մատտէլէրի իլէ մէշղուլ օլունմագտա տրրար :

ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ ԺՈՂՈՎ

Կէչէն ձիւմա կիւնիւ թէճէմիւ ի-տէն ումուլի մէճիս հազըլնտա պիրաղ Թաֆսիլիճէ պահա իթմէք նիյէթիստէ օլտուղումուգտան , պու կիւնէ գատար թէէիսի իթմիշ իսէքտէ , կէրէք վագթի-միզ վէ կէրէք եերիմիզ միւսատտէ իթմէ-տիկիստէն , պու կիւն տախի անճագ պիր մրգտարընը պէեան իլէ , պագըսընը եա-լընա թէրքէ մէճպուր օլմու շուգ տուր :

Նասրի քի էվլէլիստէն պիրտիրմիշ իտիք , իքի հաֆթա էվլէլ թէճէմիւ իտէն մէճիսէ , Էհալի Թարաֆընտան պէշ նէ-ֆէր վէքիլէր , հէր սէմթտէն թօլլանմա պինլէրճէ իմզալը մահգէրլէր թագտիմ իթմիշ , վէ էլմիւճիսն , Սիս վէ Աղթա-մար կաթուղիկուլուգ մէսէլէլէրիսին պիր ան էվլէլ թէսվիսէսին տիլէմիշ օլտուգ-լարընտան , վէ պիր հաֆթա սօնրա իճրա-սընը կէօրմէյէ կէլաթիլէրիստէ , զայրէթքէշ երեսիւսան էֆէնտիլէրտէն անճագ 20 քի-շի պուլապիրտիլէրիստէ , թապիաթիլէ օլ պատպտէ կէրէք քէնտիլէրի , վէ կէրէք երւգլէրճէ Էհալի Սրբազան Պատրիարք հայր հազըթլէրիսնէ թէշէքքիէր իթ-

տիլէրիստէն , միւշալիլէյ հազըթլէրի տախի , միւմայիլէյ վէքիլէրէ սէմթ սէմթ գօմիթլէր թէշէքիլէյ , պու տէ-ֆա երեսիւսան էֆէնտիլէրիս կէլմէլէրի-նէ պիզգաթ քէնտիլէրիս տախի չալըլմա-լարընը թէնպիշ իլէմիշ , վէ անլէրտէ մուճիպինճէ չալըլմը օլտուգլարընտան պու տէֆա 60 նէֆէրտէն զիւեատէ երես-փոխան հազըր պուլունմուշ , վէ սաաթ մէտի բատտէլէրիստէ , Գալաթա քիլիսէ-սի տէրուսիստէ մէճիս քիւշատ օլուն-մուշ տուր :

Մէզքիւր կաթուղիկուլուգլար մէսէ-լէսի Էհալիսին նագարը Էհէմիլիսէթիսին հէր շէյտէն զիւեատէ տալէթ իթմիշ օլ-տուղունտան , մէճիս աշըլըր աշըլմագ , պին քիշիտէն զիւեատէ ճէօմաաթ խընճա-խընճ իլէրի տօլմուշ , վէ օլ անտէ մէճիս ազալարընա բահաթ իտէճէք գատար եեր գալմըլ իսէտէ , տրտտան գալապալըզ պատտըգճա բահաթ իտիլէմէյէճէկիստէն Էհալիսին իքի Թարաֆտաքի քիլիսէլէրէ տօլարագ րէնճէլէլէրտէն տիլէմէլէրի , Գազաթ պէշ նէֆէր վէքիլէրիս օրատա գալմալարը միւնասիպ կէօրիւմիւշ , վէ կէրէք Էհալի իթաաթ իտէլէք մէզքիւր քիլիսէլէրէ տօլմուշար , վէ եան րէնճէ-րէլէրտէն պագմագլըզա գանաաթ իթ-միշլէր տիր :

Պիզճէ երեսիւսան էֆէնտիլէրիս րէք չօգ Թագսիրաթլարընտան պիրիսի տախի , ալթը եէտի սէնէտէն պէրու , Կփարա եօգ տուր իլլէթիսն տիւշար օլարագ , խասէ-թէն պիր եեր թանգիմ իսիպ , վէ մէճիսին գատար ու հայիսիսէթիսնէ րէֆադ վիւմէ-տիլէրի , վէ քէնտիլէրէ մալսուսա տախի-լի պիր նիզամ վագ իլլէմէտիլլէրի տիր : Պու պապտէ չօգ սէյլէյէճէքլէրիմիզ վար իսէտէ , պու նիզամսղըզլարըն պաշըլմա սէպէպի , հալեա միլլէթիսիպտէ պագը տէսթթ վէ ամիրա գաֆալըզ զաթլար պու-լունուպ , վէ Էյլէլէլ զաթլարըն միւլթէ-քէպպիր , խօտպին վէ Էօրֆիլէ հալ ու հէյսէթլէրի , տիկէրլէֆիլլէրի , վէ հաթ-թա ումուճ Էհալի նէզտիստէ քէնտիլէրի ազըլլը , ալիմ , վէ միւտէպպիր մագա-մընտա թուլթուլմագտա , վէ միլլէթճէ հիւ պիր ֆայիտէյի մուճիպ օլմատըզլարը թագտիրտէ , չօգ տէֆա հէր շէյէ գա-լըլմագտա , վէ հէր շէյի գալըլտըրմագ-տա օլտուգլարընտան , վէ պուլար իլէ ուղարշագըլըն թէքիլ վագթի իսէ եա-վաշ եալաշ կէլմէքտէ օլտուղունտան , չիմտիքի հալ պու գատարը քեաֆի ատտ իտէրէք սիւքիւթ իտէրիլ :

Էհալիսին րէնճէլէլէրտէն պագմասըն-տա տախի սրագը նիզամսղըզլէր էսէրլէրի գուհուրա կէլմիշ , շէյլէլէլ , պագըլ զաթ-լար , . . . րէնճէլէլէրիս տախի գաբատը-լարագ , քէնտի հազըլարընտան պիւթիւն պիւթիւն մահրուճ գըլընմալարընը արղու իթմիշլէր իսէտէ , կէրէք ատնիպետ Բա-

րունակ պէյ , վէ կէրէք աճիլլէրի պին Էֆքեարտա պուլունմատըղըմըզտան , մէզ-քիւր րէնճէլէլէրիս կէրէք քեաֆէսի աշտըրըլմամը տրր , Գազաթ էքսէրի աշ-տըրըլմը տրր :

Պու արատա ատնիպետ պէյին դա-զէթաճըլար հագըլնտա իլհար իլլէտիք-լէրի պիր հիւսնի թէվէճճիւհի տախի սիւքիւթ իւզրէ կէչէմէյիլ . շէյլէլէլ , ճէօմաաթ եան քիլիսէլէրէ շէքիլտիքտէ , զալէթա մուհարիր վէ սահիպլէրիստէն պագըլարըն օրատա գալտըզլարըն , վէ միւլարա պագարագ սայիր պագըլ զաթլա-րըն տախի պուլունտուգլարըն , պագըլ Ե-րեսիւսան էֆէնտիլէր կէօրէրէք , երես-փոխան օլմաեանլարըն քեաֆէսիսին տա-խի չըգմասընը ճայիլ կէօրմիւշլէրիստէ , միրի միւմայիլէյ գարշը կէլլէրէք , Խալլը , զալէթաճըլար հէր վագթի հազըր պու-լունմագտա տըրլար , վէ պուլունմագ-տըրլար տէմիշ տիր :

Պատէհու մէճիս քիւշատ օլունտուգ-տա , ատէթտէն պուլունտուղու իւզրէ , Էվլէլէլ մէճիսին արձանաղըր թիւնու օգուլմուշ , վէ մէվգըր միւղաքէրէյէ Էվ-վէլ Էմիրտէ Սիս վէ Աղթամար կաթուղ-կուլուգլարը մէսէլէսի ալընմըլ տրր :

Մուգաթի Էսըն :

— Ճիւմա-իւթէսի կիւնքի Մանգու-մէտէ կ . Է . նամ զաթ Թարաֆընտան իհտա օլունան իեանէ իչին հէր նէ գա-տար 40 ղուրուշ տէնիլմիշ իսէտէ , 50 ղուրուշ օլաճագ տրր :

— Բագար կիւնի կիւնտիւզ Բուսի-ալը թիւճճարան Թարաֆընտան վ . կա-թուղիկու հազըթլէրիսնէ քէչիտէ օլու-նան զիւեաթէթտէ , նամիզաճըլարը սէ-պէպիստէն , Բուսիա սէֆիրի ճէնապէ-րի հազըր պուլունմամըլար տրր :

— Ճիւմա իւթէսի կիւնիւ վ . կա-թուղիկու հազըթլէրիսնէ իրան տէվէ-թի սէֆիրի Միրզա Հիւսէյին խան հալ-րէթլէրի իգամլէկեահալարընտա ազիմ պիր զիւեաթէթ վէրիլմիշ տիր :

Միւշալիլէյ սրբազան հազըթլէրի-նէ տիւնքի կիւն Եուսան տէվէթի սէ-ֆիրի ճէնապէլի պիր վիլիթա վէրմիշ տիր :

— վ . կաթուղիկու հազըթլէրի Փըր-կիշէ եքի պին ղուրուշ իհտա իթմիշ տիր :

— Տիւնքի կիւն կէօրտիւկիւմիւզ պիր իլանտան , Մուխպիր նամ Օսմանլըճա դա-զէթա , հիքիւմէթ Թարաֆընտան , Հիւ-քիւմէթի սէնիյէլէլ ալէյհիստէ պագըլ շէյլէր եազմըլ օլմասը թէօհմէթիլէլ պիր այ իչին գաբաթըլտըլը անլաշըլմըլ տրր :

— Փրկիլ պիշարէ կեանընա նիշէ իեա-նէ վէ մէրհամէթլէր իթմէքտէ օլտուղու չօգ տէֆա մէտհ ու սէնալէր իլէ զալէ-թալարտա օգուլմուշ օլան Գէորդ պէյ :

Երաման հայրենի միւս թերեւեցիկ թա-
րափրնտան, կէջէն կիւնէր խառնեթէն
լեզիւ թաամար իթա օլունմուշ տուր:

— Ճիւղա իրթէսի Մանգուժէմիզոտե
սաթընտրտան պիթիսինէ վերիւպոտե,
հայեա թարափրնտան կէլմէմիշ օլուն 10
ղուրուշ օլունեղի իլ 20 զուրուշ օլունազ
տոր:

— Աւափրանկա մարտ 4 թարիսի իլ
Հանեատան գուրիսեեե եազըմըշ օլուն
պիր մէթուպա նեզարէն, Գիսամե եեա-
լէթի էհալիսին քեաֆֆէսի տալիսի սի-
լահարընը թէսիմ պիթիէ տալիսի տայի-
րէյի իթաամ թուաշար տոր: Օղորտը
լարը գարիսեթիտե ասաթիթի Շահանէ իլ-
թիֆաթ իլ գապուլ օլունմուշար վէ
Գագէս-Բէլվրէս միւտարեպէսինտէն սոն-
րա հիւ պիր սիլահա ամըմամըշ տոր:
Գանսիա վէ Բէթիմէ եեալէթիթիթիթի վէ-
թիլէրի Հանեատա վասըլ օլուն 2 օլուն
եազընտա սայըր եեալէթիթիթի վէթիլէրի
իլ պէրապէր պու թարաֆա եօլմու օ-
լունազար իլիշ: Մուսթաֆա բաշա հազ-
րէթիթի Հանեատա պուլունմազտա իլիշ:

— 1866 յունիս 26 տա Փարիստէ Յէվա-
հիրձի Մ. Գրամէր թարափրնտան, Մը-
սըր վալիի վալեաշանը հազըթէթիթի իլին
խկէնտէրիլէեե Երամ պէյ հազըթէթի-
րինէ կէօնտէրիլէե իւզըթ, Մէսաթիթի Էմ-
բէրիալ գուրանեատան 250,000 Ֆրանս
գըլմէթիտե օլունգու խապէր վէրիլէ-
րէթ, պիր գըլթա միւժէվէրաթ սանտը-
ճասը թէսիմ օլունտուր: Տէֆաթէն վալի
բաշա հազըթէթիթիթի վալիտէրի թա-
րափրնտան, մէրգուլմ գուրեմմուտեա
պազը թամիրաթ իճրասը իլին վէրիլմիշ
օլուն խալիլմէ միւժէվէրաթ տալիսի, մէզ-
թիւր սանտըգ տէրուսինտէ պուլունտու-
ղու հայտէ, խկէնտէրիլէե կէօմիլէե
չըգարըլըր, վէ սանտըգտա գաթէն ու-
ֆազ պիր շէյ օլունգուտան, կէօմիլէ-
տէն զայպ օլուն: կէօմիլէթ մէմուրլարը-
նը պազըլարընա եօլ վէրիլիպ, վէպազըլա-
րը տալիս Մըսըրըն իլէրիլէրինէ մէնֆի օ-
լունտուր իսէտէ, պուլունիլա տալիս սան-
տըգ օրթաեա չըգմազ:

Պունուլն իւզէրիլէ Մ. Գրամէր Մէ-
սաթիթի գուրանեատան տիգգաթսըգ-
լըղընտան, վէ պէօյլէ զիյ գըլմէթ պիր շէ-
յի, եա Երամ պէյին քէնտիսինէ թէսիլմ
օլունմասը, վէ եախօտ հիւ օլունգա, տալի
պիր մէմուրա թէսիլմ իտէճէթ եէրտէ,
տօղրուտան տօղրուեա վալի բաշա հազ-
րէթիթի մէմուրլարընտան պիրիսինէ թէս-
լիմ օլունմասըլիթիթի իտու կիլնտէն պահ-
իտէրէթ, իլթար օլունմուշ օլուն 250
պին Ֆրանսըն թէտիլէսի գըմընտա,
պիր գըլթա իսթիտասը իւզէրիլէ 1866 սէնէ-
սինոյեմբեր 3 տա Սէն թիճարէթ մէճլիթի
Մէսաթիթի գուրանեատա թարափրնտան

Մ. Գրամէր 250,000 Ֆրանս թէտիլէսի
օլունմասընը հիւքմ իթմիշ տիր:

Մէսաթիթի գուրանեատա պու հիւք-
միւ գապուլ իթմէեթէթ, իսթիլնաթ իս-
թէմիշ, վէ թարափրնտան Մ. Սիլու ալօ-
գաթը վէթիլ գըլմուշ, Մ. Գրամէր թա-
րափրնտան տալիս, Մ. Մաթիս ալօգաթ
վէթիլ թայեին օլունարազ, Մ. Գագընալ
րիսաթի թահթընտա օլունգու հայտէ,
տիվանը իմէրաթ, քինին պիրիլմիթ գաւարտ-
սընտա մուհաթէթիթիթի պագըլըրգտան
սոնրա, գուրանեա պէօյլէ պահալը շէյ-
լէր իլին տալիս գուրանտըր տիգգաթ
վէ թէտպիրիլի, պուլ տէֆա իճրա իթ-
միշ օլունտըղը իլին, էվլէլէթ հաթիլէրին
իլամընը թաստիգ իթմիշ տիր:

— Հիւքիլմէթի սէնիլէ ճանիլիլն-
տէն Միսիլի ալիթիթէթէթէթ իլին
2000 գըլթա չատոր իլ բէթսիլմէթ վէ ի-
գազը սայիթէթէն պաշա, եեալ նէթէր
տալիթ իլ իլին նէթէր տալիս հէթիլ ի-
սալիլնէ Հիմմէթ պուլունմուշ տուր:

— . . . Միւլէլիթ:

Ատանա 15 ինտր. 1867
Ղազէթայի միւթէպէրիլիլին 250 նիւ-
խէսինտէ Գոնեա ահալիսի սաթիլիլիլնտէն
թըրալազ օղու հաճի Գարուլիլնու կըօնքու-
մուգա գաղը իլինմի տէֆա ազալը նիքեա
օլունտը իլ, պու պապտէ թաթիթիթիթի թա-
րափրնտան գուրուրա կէլէն զայրէթ վէ հիւ-
մէթ, վէ Պապը-ալի թարափրնտան վուգու-
կէլէն ասալէթ վէ հազգանիլէթի մա իլէ-
թէլէթթիլ օղունմուշուլ տուր: ինչալիս
պունտան պէօյլէ վուգու կէլէն վէ կէլէթէթ
ֆէնալըլարըն տէֆի չարէսինէ հիմմէթ պու-
եուրաճազարը պի իլթիպալ տուր:

Ատանտա պուլունտան միլլէթ ազալարը-
մըղըն պիգայտըլը նամիլաճըղընա տիւլար
օլունգալարընտան, կիւն պէ կիւն միլլէթէթ
ֆէնալըլար արթմազտա օլունպ, պու տէֆա
գուրուրա կէլէն էն քիւլիլէթ ֆէնալըլը մու-
թասարճա պէնտան իտիպ ալէնէն իլան իթ-
մէնիլ մէրմու տուր:

Պունտան եէտի սէնէ մուգատտէթ Գէթ-
իլթ օղու Արաշամ նամ ֆագըրըն պիրիսի
ֆիլանըն գըզը Նազըլ իլ քիլիլմիթ շէրայիթ
իւզըն ազալը նիքեա օլունազ, մէրգուլմ Ար-
րաշամ սահիլ վէ զայրը սահիլ, մէրգուլմ-
տէ պիլթիլթ ալեամէթիթի կէօրէմէթիլն-
տէն, ալէս սապալ մէրգուլմէթի բէտէրի խա-
նէսինէ կէօնտէրիլ, մին ասըլ Սիլլէ խանէ-
տանը գաթիլիլնտէն մատամ Օրթա իսթիլնտէ
պիր հազգանիլէթէրվէր խաթուն, մէրգու-
լմէթի քէնտի խանէսինէ ալըր, պատէհու մէր-
գուլմ Արաշամ բէշիման օլունազ, գարընը
մաթիլուպ իթմէթտէ պուլունտուր իսէտէ, մա-
տամ Օրթա թարափրնտան եէտիլի գըրպաճ ի-
լէ վէ խանէսի թարափրնտան իւզէրիլնէ աթը-
լան նէճասէթտէն պաշա պիր շէյ կէօրէ-
մէթիպ, միլլէթ վէ հիւքիլմէթէ հալիլն արզ
իտիպ, գարընը իսթէմէթէ մէճպուր օլուն,
«եա գարընը վէրին, եօխսա թուխսաթ վէրին
պիր սայիթէ իլէ էվլէնէլիլ» տէր, պու իսէ
միւլթիլիլ պիր իշ օլունգուտան, միլլէթ

թարափրնտան թուխսաթ վէրիլմէթիպ, գա-
րընը տալիս միլլէթ ազալարընը հէր նէ
սէպէպէ մէպին իսէ, մէրգուլմէ մատամ իլէ
քէթ քիլի օլունազ իսթէմէթիլնտէն,
գուլազ արտընա պըրազմըլար տըր, պիլա-
րէգաթի իւմիտ օլունազ պէլ ալթը սէնէ պէթ-
լէտիթտէն սոնրա, եինէ գարընը միլլէթ
թարափրնտան իսթէմիշ իսէ, պու ֆագը-
րըն հալիլն պիլլէթէթ մի, եօխսա պիլմէթէ-
րէթ մի պիլարէնին պիր էվ թուլթուպ հա-
զըլունմասընը թէթիլիլ իթմիլէթ, մէրգուլմ
իսէ եէվմիլէթ էթմէթէ միւլթաճ օլունգու-
տան, պէօյլէ պիր թէթիլիլն իճրասընա
միւլթէթիլ պուլունմաճաճաղընտան, եի-
նէ գարընտան գաթը իւմիտ իտէր օթուրուր:

Մատամ Օրթա միլլէթիլիլն պէօյլէ պի-
գայտըլըն կէօրէթէթ, գարընը սայիլ պիր
ատամ իլէ նիքեա իթտիլմէթի մէրգուլմ-
եթ վէ վալիլնտէն վատ իտէր, վէ իճրա-
սընտա տալիս պուլունմասընը արգուլտիլն-
տէն, մէսմուլիլիլնէ նէգաթէն, վէ ալէնէն ի-
լան օլունգու վէճի իւզըն, քէնտի խըտմէ-
թիլիլտէ պուլունտան Գասէրիլ Շահիլնտան Նը-
շանը դանտըրարազ յունվար 22 թարիլտէ
Նէստորական բաբաթ տուաթը իլէ նիքեա
իթտիլտիլ թէվաթուր պուլունտուր: Տէ-
րազապ թաղական խորհուրդ ատենապետի
թարափրնտա թահիրէն վուգուլի հալի իթա-
տէ իտէրէթ, վէ իճրասընա հիմմէթ պուլուն-
մալարընա տալիս իթատէ իթտիլ իսէտէ,
պունտան տալիս պիր սէմէր կէօրիլմէթի:

Պունարըն պէօյլէճէ խըսըլըլալ նիքեա
օլունարընա տալիս, պիր իլիլ պատան պէրի
տիր քի, մէրգուլմէ մատամ պիլիլ տալիս
թահիրէ իթմէթտէ իտիլ իսէտէ, պիրիլնի կը-
րօնքուլուգա մուղայիլ օլունգու, իլինմի
պէօյլէ պիր խանէտան էվաթընը պուլ եօլ-
տա էվլէնմէսի ասլա զիլմէթիլմ գապուլ իթ-
մէտիլիլնտէն, իլթիլա իտէն նասիլաթարը
մէրգուլմ վէրտիլ իսէտէ, ասլա գապուլ
իթտիլմէթիլիլնտէն, մէնպուր օլունտէ էվիլ-
տէն տալիս գօլմեա: Պէօյլէ պիր ուլիլուն-
սուլլուգա թէլէպալիս իթմէթէ հիւ պիր վա-
զըլմ մէրգուլմէ մատամտան մէմուլ օլունմազ
իտի. ֆագաթ միլլէթիլիլն պիգայտ վէ սա-
հիպիլ օլունգուտան տըր, էկէր բաթիլթ-
խանէ նազարը տիգգաթըն տալիս պու թա-
րաֆա շէվիլմէթ իսէ, պունա պէնգէր տահա
չօթ շէյլէթ վուգու պուլունաղը պէնտան օլուն-
տուր:

— . . . Միւլէլիլիթ

25 ինտր. 1868 իսթանպուլ:

Պու կիւնէրաթ, Ատանա բաժուգ
թիլմէթը գօմիլիլնտէն օլունտան պիր
գաթ, էլլուպա թիլմէթընտան միւսիլ
Մազօ 100 պալեա բամուգ սաթար
մէզթիլը բամուլուն գապարընըն տա-
րասը ալլունազ իլին, իլէսայա իլիլ պալ-
եաթը կէօնտէրիլիլնտէ, պալեանըն պի-
րիլիլնտէն 29 օգգա բամուգ շիլիտի չը-
գար: պունուլն իւզէրիլնէ միւսիլ Մազօ
տիլիլ պալեալարտան տալիս շիլթէթ
գահիլ օլունազ, տիլիլ պալեալարըն ի-
լինտէն տալիս չըգար իսէ, էվրոպա ֆա-

Թուրքացի մուշիկ, զինանրն իսթէյէճէ-
կինի պէտան իտէր, մէրգում տախի գա-
պուլ իտէր. մուսխիսէրէն էվրոպատա
տիկէր պալեալարտան 480 օգգա տահա
բամուզ չիլիտի չըգար, իճապ իտէն 211
Ֆիլյօրին մէրգում Թարաֆընտան միւսիւ
Մագոա Թէէտիյէ օլունուր:

... Միւսիւսի Կու մատտէյի եագ-
մագտան մագսէտիմիզ, պու մալի սաթան
ատամը զէմմ իթմէք օլմաներպ, իլա պիւ-
թիւն թիւրքիա թիւճճարլըղնա շու իւ-
լէթ, տահա տողրուսու շու խիյանէթ,
էվրոպատա պիւսիւք պիր լէքէ սանըմագ-
տա օլունպ, վէ պու եիւզտէն թիւրքիա
Թիւճճարլըղ իլէրի կիտէճէք եէրտէ,
հէմիլէ կէրի գալմագտա տըր. էմիլ թի-
ճարէթին էսասը, էմիլիէթ իւզէրինէ
միւսսէս օլունուր թիւսիթ ուսու-
լինէ աշինա օլանլար պիրտիկի հալտէ,
Թիւրքիամըզ էհալիսի թիւճճարլար իսէ
(պազըլար միւսթէսնա թուրուլարագ)
պէօյլէ խիւանէթլէ փարայ գազանմագ-
լըղ, բէտիլէրինէ քիսպ իթթիսագ իթ-
մէքտէ տիրլէր:

Էսէֆ իտէրիզ քի. կէրէք Ատանատա
վէ կէրէք սայիր մահսուլտար մէմլէքէթ-
լէրտէ, հիւքիւմէթի մահէլլէյէ Թարա-
ֆընտան պէօյլէ շէյլէրէ պաշլըճա տիգ-
գաթ օլունմագ լազըմ իքէն, պիրա վա-
զիքէ կէչիլմէքտէ տիր. չիւնքի էվրոպա-
տա թիւրքիա մահսուլտանուն վիզիթա-
լարընա տէօրթ կէօզ իլէ պագմագտա օլ-
տուզլարը, պունուլն կիպի վէնիլէ պունա
էմսալ խիւանէթճէ իշլէրտէն նէշէթ իթ-
մէքտէ տիր:

Պու կիւնքի իեանէ տէֆթէրինի,
եէրիմիզ միւսատէ իթմէտիկինտէն եա-
լընա Թէրք իտէրիզ:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐՈՅԻՑԷ

(Աշուհի Հալա Բարաքէթ)

Վիէննա, 11 մարտ, ախչամըն սաաթ
7 վէ 45 տագըզասընտա:

Մարտ 11 բիւշասը:

ԷՍԶԱՍԸ ՌԻՄՈՒՄԻՑԻՑԷ

Փոքիւ. Լոպրու:

Աշլուր	30-55	Աշլուր	501-6
Գարանտը	50-45	Գարանտը	50

Օմանլէ Էմիլիէր-լէ 1865 ին.

Աշլուր 240.
Գարանտը 257. 50

Փարիս, 11 մարտ, ախչամըն սաաթ 2
վէ 20 տագըզասընտա:

Ֆրանս, 88 միլիթ վէքիլի ինթիւսպը-
պընըն նէթիճէսի ալընտը, 66սը հիւքիւմէթ
Թարաֆիլիլէրինտէն տիրլէր. 456 գուրա-
տան 128 ի հիւքիւմէթ Թարաֆընա էքսէրի-
մէթ գագանըլմըն տըր:

Մարտիկա. — Պուղտայ տիւսմէքտէ տիր

Վիէննա, 12 մարտ, ախչամըն սաաթ
7 վէ 20 տագըզասընտա:

Մարտ 12 բիւշասը:

ԷՍԶԱՍԸ ՌԻՄՈՒՄԻՑԻՑԷ

Փոքիւ. Լոպրու:

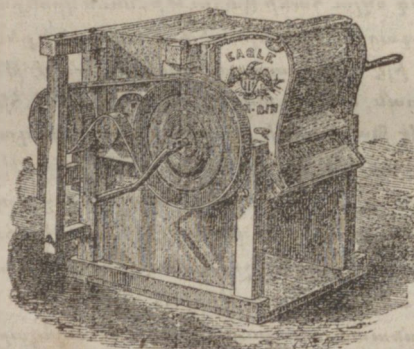
Աշլուր	50-50	Աշլուր	501-4
Գարանտը	50-50	Գարանտը	---

Օմանլէ Էմիլիէր-լէ 1865 ին.

Աշլուր 258-50
Գարանտը 258-57

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Համպուրկ շէհրինտէ պունուլնա մէշիւր
կէօզ Խասթախանէսի Թապիպ ու մուսլիմի
միւսիւ Մանհարտ մուսխիսարէն Տէր սէա-
տէթէ կէլիպ իգամէթ իտէճէկի ազ վագըթ
իլին Պէյ-օլունտա Տէրվիշ սօզաղընտա օն
նիւմէքօ իլէ մուրագգամ Խանէտէ իլմ ու հիւ-
մէթինէ միւրաճաթ իթմէք միւրատ իտէն
հէր կիւն խասթալըղա միւսթէլա օլան գէ-
վաթը բաղար վէ պաշգա սայիր կիւնլէրի
սապահլանըն սաաթ տէօրթտէն սէքիզէ գա-
տար, վէ ֆուզարաբը հէր սալը վէ ճիւմա
կիւնլէրի սաաթ սէքիզալէն օնա գատար մէճ-
ճանէն պագաճագ տըր:

Ի Լ Ա Ն

Բամուզ մաքիսալարընտան իկիւ
եանի Գարա-գուշնամ մաքիսա, Ղա-
լաթատա Եէնի-ճամի գարուսու իթ-
թիսալինտէ Մինասեանըն մաղագա-
սընտա ուճուզ ֆիւսթ իլէ սաթըլ
մագաա տըր:

Պու մաքիսա կէրէք ինկիլթէրլա
վէ կէրէք էվրոպանըն հէր Թարա-
ֆընտա շօղ շէօհրէթ քէսպ իթմիշ
օլունուրտան պաշգա, պունուլն ֆայի-
տէլէրի պու տէֆա պուրատա տախի
էյիճէ անլաշըլմըն օլունուրտան,
շօղ մագպուլ թուրթուլմաշ տուր:

Ղալաթատա Մինասեան մէզ քիւր
մաղագասընտա, գանտիլտէ եանմագ
իլին Ամէրիգանըն էն ալեա վէ Թէհ-
լիքէլի օլմանա կազտան, զայլէթ ուճուզ
ֆիւսթ իլէ սաթըլմագտա օլունպ, պէշ
կալօնուզ, եանի 20 լիթրալըղ պիրտէն
սաթըն ալանա տահա ուճուզ ֆիւսթ ի-
լէ վէրիլէճէյի իլան օլունուր:

ԷՄԹԱԱՅԸ ՏԱԽԻԼԻՑԻՑԷ

Մահմուդիյէ	օգգասը	ՂՐԶՎԻՐ	ՂՐԶՎԻՐ
Աֆիօն բրիմօ	»	110-	
Մագը սիյահ	»	250-	
Մագը ապլագ	»	15-	
Եագաղը Անաթօլու քիլի	»	8-20	9-
Եագաղը » Երզնամըն	»	6-20	
Ճէհրի բրիմօ	»	14-	
Ֆիթրէ բրիմօ Եագաղ	»	15-	
Բամուզ Ատանա	»	28-	
» Կէյվէ պիրինճի	»	103-4	
» Խարբութ	»	121-4	
» Աճէմ Բուսիա	»	1020	
»	»	14-	
Քէօթայիս	»	13-	
Թիֆթիք վան	»	22-	25-
Թիֆթիք Էնգարէ բրիմօ	»	59-	44-
Անիսօն Անատօլու	»	4-20	
» Բուլմէլի	»	4-	
» Սագըզ	»	7-30	
Պալ մուսու	»	24-	25-
Սալէպ	»	16-	17-
Մահլէպ	»	7-	
Գօյուն տէրիսի բրիմօ	»	6-20	
Քէլի » Թիւլիլ»	»	40-	10-20
Գօյուն տէրիսի իքինճի	»	5-20	
Պիրինճի գօզա գուրու	»	160-	
Իքինճի »	»	155-	
Ֆիլաթիւր պիրինճի	»	500-	550-
Տէմիրտաշ չէքի	»	500-	
Կիւրճի իրէյի Ոլգա	»	500-	
» » Գարապաղ	»	250-	
» » Նօախի	»	550-	
Թայղան քիլէ	»	58-	40-
» Տուրօ Բուլմէլի	»	25-	
Գըղըլճա Թունա	»	50-	
» Բուլմէլի	»	20-	
Իսմայիլ	»	58-	59-
Արփա Իպրաիլ	»	12-	14-
Արփա Բուլմէլի	»	14-	
Գօգօրօզ	»	18-	

ԷՄԹԱԱՅԸ ԷՃՆԷՊԻՑԻՑԷ

Գահվէ պիրինճի	400 օգգասը	ՂՐԶՎԻՐ	ՂՐԶՎԻՐ
» Իքինճի	»	1000-20	
» Իւլիւնճիւ	»	850-	900-
» Իւլիւնճիւ	»	780-20	
Թօզ շէքէր ֆրանկ	4 օգգասը	250-	257-
Շէքէր Հօլանտա	»	240-	
Գալայ	»	660-	650-
Չէլիք Իքի 00	»	175-	180-
Չէլիք պիր 0	»	190-	
Թիմուր, չըպուզ	»		
Եասսը Եուվարլագ	»	68-	70-
Թիմուր Եարմա չի-	»		
վիլիք	»	75-	76-
Սաճ նիւմէքօ պիր-	»		
տէն 14է գատար	»	145-	120-
Թէլ չէմպէր	»	90-	92-
Մօր պագամ	»	60-	65-
Չաճը գըպըզ	»	47-	48-
Շապ ինկիլիզ	»	70-	
Կէօզ Թաշը	»	5-20	6-
Չիլիտ	»	125-	150-
Գըրմըզ չարապիտ	»	64-	65-
Գըրմըզ քիլէճիտ	»	42-	45-
Պիպէր	»	5-20	
Նըշատըր	»	61-4	
Թէնէքէ Խաշ մարգա չիֆթէ	»	558-	540-
» սանտըզ	»	14-	12-
Բօմ ինկիլիզ	կալօն		
Բօմ Ամէրիգա	»	9-	

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԷԹԱ ԿԱՐԱՊԵՏ Ս. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆՔ ՆԵՐԱԼՏԸ ԲԱԳԻԱՆԷՍԻՑԷ
ԳԵՌՈՒՄԻՑ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ
ՓԵՐՏԵՐԻՆԻ ԳԵՐՏԵՐԻՆԻ ՆԻՇԵՐՈ 167.